

AD ARTIC. CLXXXIX.
ARGUMENTUM.

Officium Actuarii describitur, quod absolvitur accurata Judicialis protocolli confectio, ejusque diligenti custodia in scriniis publicis Judiciis. Cui subinde imperatur silentium, ne scilicet quicquam ex iis, quæ in judicio criminali acta, & ab ipso descripta sunt, aliis manifestet.

EXEGESIS.

Quæ in hoc Articulo continentur, velut in compendio exhibent Officium Actuarii hætenus in diversis articulis per partes descriptum. Textus hic videtur desumptus è cap. 10. Extr. de Probation. Quoniam tamen pleraque sunt explicata, ideò hæc extremis saltem digitis capita istæ attingam. Ubi ante omnia monendum est: Actuarii officium in causis capitalibus esse arduum & magni momenti, nec cuivis scribæ committendum, cum ex ipsius annotatione postmodum totum negotium in judicio criminali peractum examinari, ponderari, & decidi debeat. Inde mirari dicit Brunnem. in Proc. Crimin. cap. 3. num. 60. pag. 25. multorum negligentiam, & in re tam gravi inevitabilem oscitantiam, qui negotium illud omnium maximè arduum hominibus indoctis atque inexpertis sæpe commendant & committunt.

Sed officium Actuarii consistit in sequentibus (1) *Ut omnium actuum annotatio fiat à Scriba*; loquitur autem de actibus in judicio criminali institutis, de illo siquidem judicio hoc loco nobis sermo est. Sive igitur actus judicialis respiciat accusationem, vel inquisitionem specialem ex officio judicis contra certam personam delicti capitalis infimulatam, sive respiciat exceptionem vel probationem criminis: defensionem innocentiae à parte inquisiti, vel accusati, sive alium quendam actum huc pertinentem; omnes istos actus scriba annotabit.

(2) *In modo annotandi singulos actus.* Et quidem (a) *In genere* iste exprimitur, t scilicet fiat *diligenter*, quæ diligentia includit circumspexam observationem eorum, quæ in judicio criminali aguntur, ut nihil quicquam prætermittat, sed omnia & singula studiosè conscribat. (b) *In specie*, ut fiat (a) *distinctè*, ne unum cum alio confundatur. (β)

Oratio